

Hals
Arkiv

Huse og gårde i Holtet

Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af Tove Michelsen, Orla Poulsen og Klem Thomsen.

Tekst af Klem Thomsen

Redigering og billedvalg af Asbjørn Thomsen

Nøringen 36, Nygaard, Holtet

Gåser By, Øster Hassing, matrikel nummer 14f.

Nygaard på Nøringen 36 fotograferet i 1948-1952.

Aalborg Luftfoto, Det kgl. Bibliotek, Hals Arkiv, B22884.

På matrikelkortet for Gaaser By fra 1892 ses matrikelne 14d, 14e, 14f, 16c, 16f, 16e og 16g på Gaaser Fædrift i højre trediedel af udsnittet.

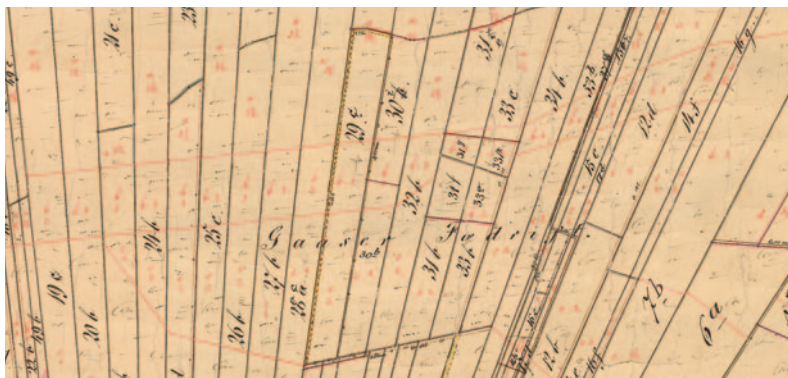
Herover: Nordpilen på matrikelkortet.

Matrikelnummer 14, i dag matr. nr. 14a, er Øster Toftegaard på Sønderskovvej 236, Gåser. 1868 overtager ejeren af gården, Christian Jensen, parcellen med matr. nr. 16c. Efter hans død i 1883 overtager enken Mariane Jensen, født Mathiasdatter, i 1884 adkomsten ¹⁾ til ejendommen Øster Toftegaard, og efter hun igen gifter sig i 1886 overgår adkomsten ²⁾ til hendes ægtefælle Jens Larsen.

I 1888 får Jens Larsen tilladelse til at lave nye udstykninger, dels fra matr. nr. 14 og dels fra matr. nr. 16c. Han sælger samme år seks af de nye parceller til Christen Sørensen.

1888

De seks parceller, som Christen Sørensen køber i november 1888, udgøres af matrikelnumrene 14d, 14e, 14f, 16c, 16f og 16g.

1) Adkomst betyder "en rettighed til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, f.eks. et skøde, kaldes et adkomstdokument. Dette kan også være en skifteretsattest.

2) Kvindens stilling som berettiget eller forpligtet kan udledes af den lovgivning, som afspejler familiernes og slægternes forhold. De europæiske retssystemer har siden antikken fastholdt, at en hustru var underlagt mandens værgeomål i økonomiske og processuelle forhold. Enker var derimod ofte stillet meget lig mænd i formueretlig henseende. Dette gjaldt også i Danmark. Ugiftede kvinder opnåede i 1857 ligestilling med mænd vedrørende økonomisk råderet, arv og adgang til næringsudøvelse, mens en gift kvinde først i 1925 opnåede fuld ligestilling med sin ægtemand. Derfor kan ægtemanden Jens Larsen ved forevisning af vielsesattesten overtage adkomsten til ejendommen.

Nøringen 36, fotograferet i 1961.

Foto:
Aalborg Luftfoto,
Det kgl. Bibliotek,
Hals Arkiv, B22882.

Ved årsskiftet 1895-1896 frasælger Christen Sørensen to af disse parceller til Christen Larsen, nemlig matrikelnumrene 14d og 16c, og de frasolgte parceller kommer til at udgøre stedet på Holtetvej 18. Christen Sørensen beholder de resterende fire parceller - matr. nr. 14e, 14f, 16f og 16g - som herefter kommer til at udgøre stedet på Nøringen 36.

1901

Ved mageskifteskøde ³⁾ af 11. juni 1901, tinglæst ⁴⁾ 14. juni, sælges ejendommen på Nøringen 36. Dette mageskifteskøde starter som følger: "Underskrevne Husejer Christen Sørensen af Gaaser sælger, mageskifteskjøder og til fuldkommen og endelig Ejendom overdrager herved til Husejer Jens Bertinus Berntsen af Nørre Uttrup den mig ifølge Skjøde af 22' November 1888, tinglæst 30 sm. [samme månede] tilhørende Ejendom i Gaaser By Øster Hassing Sogn skyldsatsaaledes: Matr No 14e Hartk [hartkorn ⁵⁾] 0 Skp 2 Fdk 2¼ Alb ... Matr No 14f Hartk 2

Skp 0 Fdk 1 Alb ... Matr No 16f Hartk 0 Skp 0 Fdk 1¾ Alb ... Matr No 16g Hartk 0 Skp 2 Fdk 1 Alb ... alt Hartk 3 Skp 2 Fdk 0 Alb ... og med de paa Ejendommen staaende Bygninger med mur- og nagelfaste Ting, Ejendommens Avl, Afgrøde, Gjødning, Ildebrændsel samt udvendige Besætning og Inventarium ogsaa Fjerkræ, dog at jeg har frataget et Faar med 2 Lam, 4 Høns, det Tag der ligger i Laden og det halve Antal Sække, af Bryggersredskaber er medfulgt en Del". Dette må betyde, at sælgeren Christen Sørensen forinden handlen har bebygget stedet, antagelig allerede i 1888 (også da han ved folketællingerne i både 1890 og 1901 bor på Holtet).

Ifølge mageskifteskødet har køberen Jens Berntsen allerede overtaget ejendommen, der er værdisat til 8.500 kr. - 2.000 kr. for løsøret og 6.500 kr. for den faste ejendom. Sælgeren overtager en ejendom i Nørre Uttrup, der er værdisat til 1.500 kr., så køberen må derfor betale 7.000 kr. ved denne byttehandel.

Ved folketællingen i 1906 finder vi Jens Berntsen i huset på Holtet sammen med hustruen Else Berntsen og sønnen Niels Berntsen, her er efternavnet dog stavet Berentsen.

3) Mageskifte er at bytte fast ejendom eller dele heraf. Der vil ofte være tale om, at den ene part betaler et beløb til den anden part for en værdiforskel mellem de to ejendomme.

4) Tinglæst. I dag bliver et skøde skrevet hos en advokat, underskrevet og senere tinglyst. Tidligere blev skødet ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet. Et dokument var før Tinglysningsloven af 1926 tinglæst, når det var oplæst i et offentligt retsmøde.

5) Hartkorn var en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). Dengang al betaling foregik med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede at sammenligne alle varer med værdien af det "hårde korn" eller *hartkorn*.

Hartkorn målttes i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album. Hartkorn blev brugt som skattegrundlag på landbrugsjord frem til 1903.

Luftfoto af Nygaard på Nøringen 36 fra 1965.

Foto: sylvest Jensen, Det kgl. Bibliotek, Hals Arkiv, B22881.

1910

Ved skøde af 1. marts 1910, tinglæst 11. marts, sælger "Boelsejer⁶⁾ Jens Bertinus Berntsen af Holtet i Gaaser" sin ejendom til Hans Jørgen Hansen. Foruden bygninger medfølger "mur- og nagelfaste Ting, hvorunder Komfur, Kakkellovne, Grubegyde, Hylde og Rækker, Brøndværk og Brandredskaber, dernæst medfølger Ejendommens Gødning, Avl, Afgrøde og Ildebrændsel, hele den udvendige Besætning ogsaa Fjerkræet, alle udvendige Avlsredskaber, Maskiner, Vogne og Seletøj, kort sagt alt Udbo, kun at jeg har frataget 1 Td. Kartoffler, derhos medfølger Mejerispand og Si, Bryggerskar og Stol, Øltønde, Malkespannd og Deigtrug, men ikke Køkkenredskaber, Indbo eller Sengekæder". Overtagelsen sker ved skødets underskrivelse, da "Sælgeren er udflyttet". Købesummen er 10.250 kr.

Ved folketællingen den 1. februar 1911 finder vi boelsmanden Hans Jørgen Hansen på Holtet sammen med hustruen Maren Tine Hansen og sønnen Niels Aage Chr. Hansen.

1911/1912

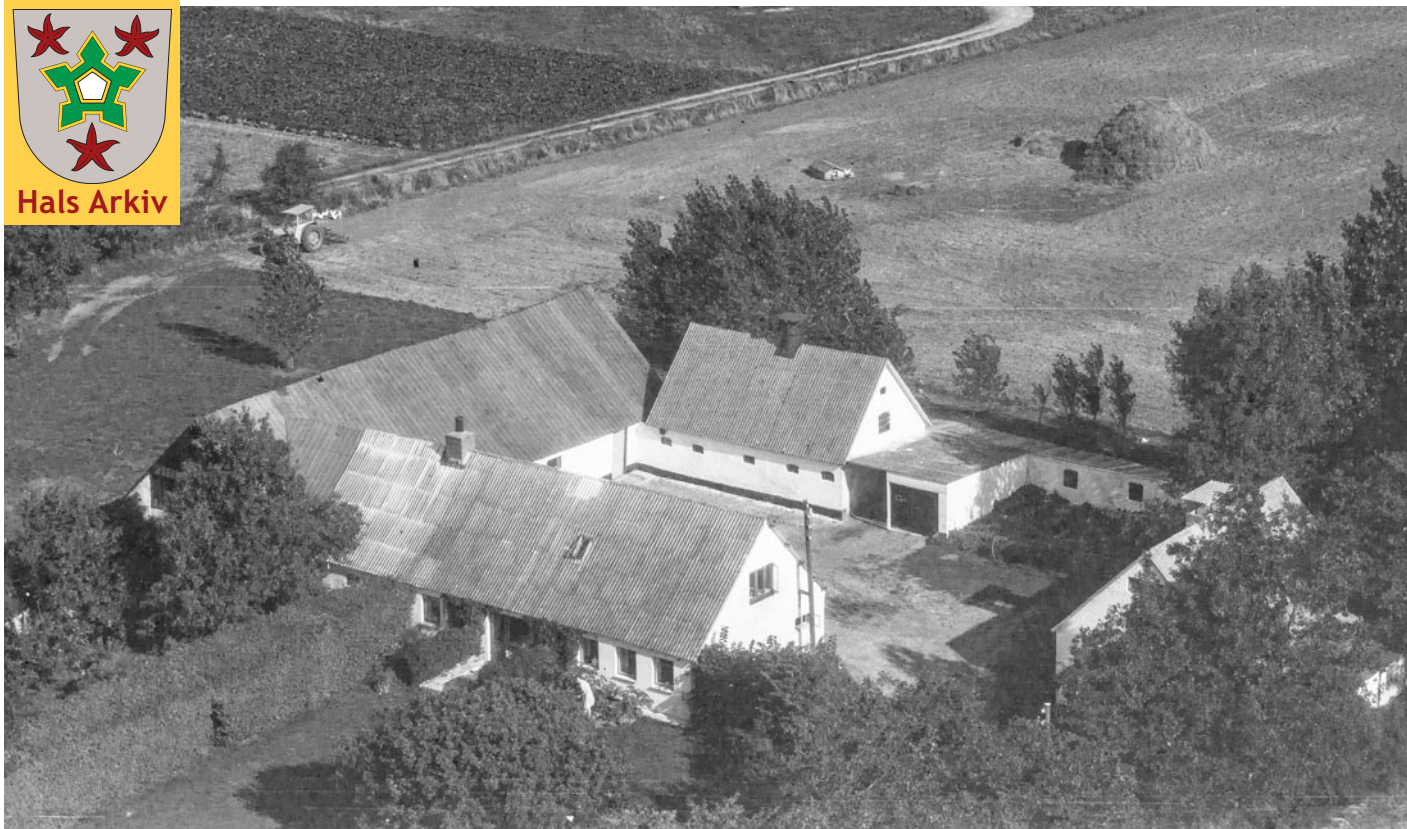
Den 3. oktober 1911 underskrives en købekontrakt ved hvil-

ken "Boelsejer Hans Jørgen Hansen af Holtet i Gaaser" sælger ejendommen - bestående af de samme fire matrikelnumre med samme hartkorn som i 1901 - til "Hr. Jens Christian Christensen Pallisgaard af Pallisgaardsminde". Nu medfølger de på ejendommen "staaende Bygninger med mur- og nagelfaste Ting, derunder Komfur, Kakkellovne, Grubegyde, Hylde og Rækker, derhos følger Ildebrændsel, Gødningen, Avl og Afgrøde saavel tærsket som utærsket Sæd, al Rodfrugt saavel Kartoffler som Roer. Derhos medfølger alle Avlsredskaber, Maskiner, Vogne og Seletøj, og alle andre udvendige Redskaber, som fandtes paa Pladsen, da Ejendommen blev Køberen paavist. Ligeledes medfølger af Besætningen 2 Hopper, 1 Føl, 4 Køer, 1 Kvie med Kalv, 2 Kalve, 1 So med 12 Gri-se, 1 So med Grise, 4 Polte, 2 Faar, 20 Høns og 1 Hane og endelig medfølger Mejeriredskaber og Transportspande og Bageri og Bryggersredskaber.". Ejendommen overtages straks, og køberen "udflytter deraf i Morgen med alt, hvad der ikke skal følge i Handelen". Købesummen fastsættes til 11.050 kr. Skødet underskrives den 13. februar og tinglæses den 16.

februar 1912.

En god månedstid efter overtagelsen, den 21. november 1911 bliver køberen gift i Øster Hassing kirke. Ifølge kirkebogen vies denne dato nemlig "Ungkarl Jens Christian Christensen Pallisgaard af Øster Hassing Kjær og Sogn - Kjær Herred, født sammesteds d. 31 Marts 1883 - Søn af Gaardejer Ole Christen Christensen Pallisgaard, Pallisgaardsminde, Ø. Hassing Sogn, og Hustru Sine Elisabeth Kristensen [og] Pige Maren Anine Christensen Nygaard, født i Øster Hassing d. 4 April 1886, Datter af Vognmand Johannes Kristensen Nygaard og Hustru Kristine Andersen, Øhassing Sogn". Brudgommen kommer fra ejendommen Pallisgaardsminde på Holtetvej 68, som hans far ejer fra 1877 til 1920. Bruden kommer fra ejendommen Sandhuset på Føltvedvej 8 i Øster Hassing, hvor hendes far bor til leje fra

⁶⁾ Boelsted er et landbrug, der er mindre end en gård, men større end et husmandssted. En boelsmand havde ca. 1 tønne hartkorn. Hvor en familie ikke kunne leve at et husmandssted uden at have supplerende indtægter, var et boelsmandsted lige stor nok til at kunne brødføde en familie.

Luftfotoet af Nøringen 36 er fra 1967.

Foto:
Aalborg Luftfoto,
Det kgl. Bibliotek.
Hals Arkiv, B22883.

omkring 1893; familiens efternavn ændres fra "Christensen" til "Christensen Nygaard" i 1905, formentlig som en følge af, at faderen havde ejet og drevet naboejendommen Nygaard på Houvej 332 i perioden 1879-1893.

Ægteparret Maren og Chr. Pallisgaard får sønnen Ole i 1912, sønnen Aksel Johannes i 1915, datteren Agnes i 1916, datteren Jensine Kristine i 1918, datteren Ellen i 1927 og sønnen Knud i 1929. Alle seks børn er født på ejendommen på Holtet, hvor faderen angives at være boelsmand.

Ved folketællingen i 1916 bor ægteparret Maren Anine og Jens Christian Pallisgaard på ejendommen på Nøringen 36 med sønnerne Ole og Aksel samt en tjenestepige.

Ved folketællingen i 1921 er døtrene Agnes og Kristine kommet til, og der er stadig en tjenestepige. Ved denne folketælling kaldes ejendommen for Nygaard, tilsyneladende efter hustruens faders forhenværende ejendom; dette er i øvrigt eneste gang, at der ses et gårdsnavn i kilderne.

Ved folketællingen i 1925 bor ægteparret alene med deres på

dette tidspunkt fire børn: sønnerne Ole og Aksel og døtrene Agnes og Kristine.

Ved folketællingen i 1930 er der kommet yderligere to børn til: datteren Ellen og sønnen Knud.

Ved folketællingen i 1940 er det kun Agnes, Ellen og Knud, der bor hjemme hos forældrene.

Maren og Christian Pallisgaard flytter i 1947 ind i huset på Aalborgvej 236 i Holtet by.

1947

Ved skøde tinglyst 20. november 1947 overtager Marius Aaen stedet på Nøringen 36.

1949

Ved skøde tinglyst 23. september 1949 overtager Johannes Jensen stedet.

1950

Ved skøde tinglyst 15. december 1950 overtager Svend Poulstrup stedet.

På et oplysningsskema for landbrugsejendomme, dateret 1985, angives ejendommens størrelse at være på 9,3772 hektar, hvoraf de 8,274 hektar er forpagtet ud til Poul Christensen på Holtetgårdsvej 20.

Der er på dette tidspunkt ingen husdyrproduktion på ejendommen.

Der ser ud til at ske matrikulære ændringer i såvel 1994 som 1996.

1996

Ved skøde tinglyst 14. marts 1996 overtager Christian Hald Pedersen og Helle Pedersen ejendommen på Nøringen 36 i lige sameje.

Den 12. august 1997 nedbrænder stuehuset, hvorefter der opføres et nyt stuehus.

1998

Den 22. december 1998 overtager Jim Jensen stedet.

1999

Den 15. september 1999 overtager Torben Djenes Svendsen og Eva Nygreen Christensen stedet med halvpart til hver.

2020

Den 1. juli 2020 overtager Hans Kristian Philipsen ejendommen på Nøringen 36.

Stedet består i dag [november 2021] af matr. nr. 14f med et jordtilliggende på 13.400 m², knap 2½ tønder land.